

ชื่อเรื่องวิทยานิพนธ์	การประเมินมูลค่าความเต็มใจยอมรับของชุมชนต่อพื้นที่ ฝั่งกลบขยะ ตำบลหนองหาร อำเภอสันทราย จังหวัดเชียงใหม่	
ชื่อผู้เขียน	นางสาวฐิตินันท์ สายเงิน	
วิทยาศาสตร์มหาบัณฑิต	สาขาวิชาเศรษฐศาสตร์เกษตร	
คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์	อาจารย์ลักขมี วรชัย	ประธานกรรมการ
	รองศาสตราจารย์ ดร. เบญจพรรณ เอกะสิงห์	กรรมการ
	รองศาสตราจารย์ ดร. สุพร คุตตะเทพ	กรรมการ

บทคัดย่อ

การศึกษาเรื่องการประเมินมูลค่าความเต็มใจยอมรับของชุมชนต่อพื้นที่ฝั่งกลบขยะ ตำบลหนองหาร อำเภอสันทราย จังหวัดเชียงใหม่ มีวัตถุประสงค์หลักในการวิจัยสามประการ คือ ประการแรก เพื่อหามูลค่าความเต็มใจยอมรับของชุมชนเพื่อชดเชยต่อการมีคุณภาพสิ่งแวดล้อมลดลงอันเนื่องมาจากการมีพื้นที่ฝั่งกลบขยะใกล้บริเวณที่อยู่อาศัยและทำการเกษตร ประการที่สอง เพื่อทราบปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อความเต็มใจยอมรับดังกล่าว และประการสุดท้าย เพื่อทราบเงื่อนไขที่ชุมชนต้องการได้รับจากเทศบาลนครเชียงใหม่หรือผู้มีหน้าที่รับผิดชอบอันเนื่องมาจากการใช้พื้นที่ฝั่งกลบขยะใกล้บริเวณที่อยู่อาศัยและทำการเกษตร

การศึกษาครั้งนี้ได้เก็บรวบรวมข้อมูลปฐมภูมิจากการสัมภาษณ์ตัวแทนครัวเรือนตัวอย่างการวิจัยทั้งสิ้น 120 คน และออกแบบสัมภาษณ์ตัวแทนคณะกรรมการองค์การบริหารส่วนตำบล และผู้นำสำคัญในชุมชนที่เป็นตัวอย่างการวิจัยทั้งสิ้น 14 คน ทั้งนี้เพื่อหามูลค่าความเต็มใจยอมรับของชุมชนต่อพื้นที่ฝั่งกลบขยะ ด้วยวิธี Contingent Valuation Method (CVM) ซึ่งเป็นวิธีทางตรงในการประเมินมูลค่าทรัพยากรธรรมชาติที่ไม่ผ่านตลาด การสัมภาษณ์ใช้ iterative bidding method คือ เป็นการตั้งคำถามโดยกำหนดค่าเริ่มต้นของมูลค่าความเต็มใจยอมรับการชดเชยไว้เมื่อมีการตอบรับค่าเริ่มต้นจึงลดมูลค่าความเต็มใจยอมรับการชดเชยลงเรื่อย ๆ จนถึงค่าสุดท้ายที่ต่ำกว่าค่านี้ผู้ถูกสัมภาษณ์จะตอบปฏิเสธ จึงได้มูลค่าความเต็มใจยอมรับการชดเชย

ต่ำสุด ซึ่งมูลค่าความเต็มใจยอมรับที่ได้เป็นค่าที่นำมาทำการวิเคราะห์เชื่อมโยงกับปัจจัยที่คาดว่ามีผลต่อมูลค่าความเต็มใจยอมรับของชุมชนต่อพื้นที่ฝังกลบขยะ ด้วยการคำนวณการถดถอยพหุ (Multiple Regression) ของสมการเชิงเส้นด้วยวิธี Generalized Least Squares (GLS) นอกจากนั้น การศึกษานี้ได้ทำการวิเคราะห์เชิงพรรณนาด้วยวิธีแจกแจงและจัดลำดับความถี่ถึงเงื่อนไขที่ชุมชนต้องการได้รับจากเทศบาลนครเชียงใหม่หรือผู้มีหน้าที่รับผิดชอบ อันเนื่องมาจากการใช้พื้นที่ฝังกลบขยะใกล้บริเวณที่อยู่อาศัยและทำการเกษตร

ผลการศึกษาพบว่ามูลค่าความเต็มใจยอมรับรวมของครัวเรือนตัวอย่างในชุมชนจะมีค่าประมาณ 166.97 ล้านบาท หรือเฉลี่ย 1.39 ล้านบาทต่อครัวเรือน โดยมีพิสัยต่ำสุดและสูงสุดคือ 10,000 บาทและ 10 ล้านบาท ส่วนมูลค่าความเต็มใจยอมรับรวมของคณะกรรมการองค์การบริหารส่วนตำบลและผู้นำสำคัญในชุมชนมีค่าเท่ากับ 522 ล้านบาท โดยมีพิสัยต่ำสุดและสูงสุดคือ 2 ล้านบาทและ 100 ล้านบาท สำหรับปัจจัยที่มีผลต่อมูลค่าความเต็มใจยอมรับของตัวแทนครัวเรือนตัวอย่างการวิจัยอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติมี 6 ประการด้วยกัน คือ อายุของผู้ตอบแบบสัมภาษณ์ ระยะห่างระหว่างหลุมฝังกลบขยะสมมติกับที่ตั้งครัวเรือน รายได้ต่อปีของครัวเรือน จำนวนชั่วโมงที่สมาชิกทุกคนในครัวเรือนถูกกระทบจากหลุมฝังกลบขยะสมมติ ปริมาณการใช้น้ำจากบ่อบาดาลระดับต้นของครัวเรือนและเพศของผู้ตอบแบบสัมภาษณ์ ส่วนผลการศึกษาเงื่อนไขอื่น ๆ นอกเหนือจากการชดเชย ที่ตัวแทนครัวเรือนตัวอย่างการวิจัย คณะกรรมการองค์การบริหารส่วนตำบลและผู้นำสำคัญในชุมชนต้องการจากเทศบาลนครเชียงใหม่หรือหน่วยงานที่รับผิดชอบมากที่สุด คือ ปรับปรุงระบบฝังกลบขยะไม่ให้มีกลิ่นเหม็น และปรับปรุงระบบการจัดการน้ำชะขยะ

เมื่อแบ่งกลุ่มตัวแปรต่าง ๆ เพื่อทำการศึกษามูลค่าความเต็มใจยอมรับเพื่อชดเชยต่อการมีคุณภาพสิ่งแวดล้อมลดลงตามหลักการผู้ก่อมลภาวะเป็นผู้จ่ายนั้น พบว่ากลุ่มตัวแปรที่เรียกมูลค่าความเต็มใจยอมรับสูงกว่ากลุ่มอื่น ๆ ได้แก่ ผู้อยู่อาศัยที่มีระยะห่างระหว่างหลุมฝังกลบขยะสมมติกับที่ตั้งครัวเรือนระหว่าง 0-1 กิโลเมตร กลุ่มเพศหญิง กลุ่มอายุ 41-60 ปี กลุ่มผู้มีรายได้ของครัวเรือนต่อปีระหว่าง 25,000-50,000 บาท กลุ่มผู้ใช้น้ำจากบ่อบาดาลระดับต้น 201-300 ลิตรต่อวัน กลุ่มที่สมาชิกทุกคนในครัวเรือนถูกกระทบจากหลุมฝังกลบขยะระหว่าง 81-100 ชั่วโมง และกลุ่มที่มีระดับการศึกษาขั้นสูงสุดอนุปริญญา

สำหรับมูลค่าการชดเชยรวมของทั้งชุมชนซึ่งคำนวณจากสมการเชิงเส้นที่ประมาณได้มีค่าเท่ากับ 701.86 ล้านบาท เมื่อคิดเป็นมูลค่าต้นทุนการจัดการขยะต่อกิโลกรัมจะเท่ากับ

3.85 บาท ไม่รวมค่าขนส่งและค่าใช้จ่ายในการบริหารอื่น ๆ ที่เทศบาลนครเชียงใหม่จะต้องพิจารณาเมื่อใช้หลักผู้ก่อมลภาวะเป็นผู้จ่าย

มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
Chiang Mai University

Thesis Title	Valuation of Community's Willingness to Accept Landfill Site at Nong Harn Sub-district, San Sai District, Chiang Mai Province		
Author	Miss Thitinan Sai Ngoen		
M.S.	Agricultural Economics		
Examining Committee	Lect. Laxmi Worachai	Chairman	
	Assoc. Prof. Dr. Benchaphun Ekasingh	Member	
	Assoc. Prof. Dr. Suporn Koottatep	Member	

Abstract

This study has three objectives: first, to value community's willingness to accept landfill site in its neighborhood; second, to identify the factors that affect the surrogated value of community's willingness to accept such landfill site; and third, to study the additional demand of the community for its acceptance of landfill site.

The data was collected by interviewing 120 household samples and 14 local administrative and natural leaders in the community. The value of community's willingness to accept landfill site and the required conditions of the community for the acceptance of landfill site were identified by Contingent Valuation Method (CVM) which is a direct approach to get people to value natural resources contingent upon a hypothetical market. Iterative bidding method was used to arrive at values through the following procedures: the starting point price is decreased to see Willingness to Accept (WTA) systematically lowered in bids until the respondent's minimum WTA is reached. The relationship between the value of willingness to accept and the ascribable factors was identified by multiple regression using Generalized Least Squares (GLS) method. This study identified the major additional demand of the community for the acceptance of landfill site by frequency ranking.

The research results indicated the sampled households' total value of willingness to accept landfill site is 166.97 million baht or 1.39 million baht per household on the average with the range between 10,000 baht and 10 million baht and that of the community leaders 522 million baht with individuals' range between 2 million baht and 100 million baht. The regression analysis provided the results that the significant factors affecting valuation of community's willingness to accept landfill site were: age of respondents, distance between landfill site and homestead, total annual income of the household, total hours that all household members suffering from the presence of landfill site, total groundwater utilization of the household, and sex of respondents. The conditions that the sampled households and community leaders demanded if the landfill site were to be established are the improvement of sanitary landfill system and management of leachate.

The study also found that the groups or the features which are associated with highest average WTA were: distance of 0-1 kilometer between landfill site and homestead, female gender, age between 41-60 years old, total annual income of household between 25,000-50,000 baht, total groundwater utilization between 201-300 liters per day, total hours that all household members suffering from the presence of landfill site between 81-100 hours, and persons with college education.

The value of the community's WTA was estimated from the mean values of various variables in the regression and it is equal to 701.86 million baht. This value can be the proxy for cost of managing urban wastes at 3.85 baht per kilogram, not including transportation and other management costs that Chiang Mai Municipality must consider when using polluter pay principle in environmental management.